

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3434,Sesja-naukowa-Przelom-1989-roku-Czestochowa-4-czerwca-2009.html>
08.04.2026, 04:52

Sesja naukowa „Przełom 1989 roku” - Częstochowa, 4 czerwca 2009

W czwartek 4 czerwca o godzinie 9.00 w Ratuszu w Częstochowie odbyła się uroczysta sesja z okazji 20. rocznicy wyborów czerwcowych 1989 roku. Organizatorami sesji były Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach/Punkt Konsultacyjny w Częstochowie oraz Muzeum Częstochowskie, przy współpracy Urzędu Miasta Częstochowy. Sesję prowadził Sławomir Maślikowski z częstochowskiego IPN.

Zebranych powitał dyrektor Muzeum Janusz Jadczyk, głos zabrali także: wiceprezydent miasta Bogumił Sobuś, posłowie Izabela Leszczyna i Szymon Giżyński oraz przewodniczący częstochowskiej „Solidarności” Mirosław Kowalik. Szymon Giżyński, który w 1989 r. był członkiem Regionalnego Komitetu Obywatelskiego w Częstochowie, podzielił się wspomnieniami z tego czasu.

Adam Czarnota, działacz podziemnej „Solidarności”, przedstawił zrealizowany przez siebie film, a właściwie prezentację własnych zdjęć z demonstracji „Solidarności” w Częstochowie w latach 1982–1988. Film był hołdem dla działaczy podziemnych, uczestników demonstracji, dzięki którym idea „Solidarności” przetrwała stan wojenny – bez których nie byłoby zwycięstwa wyborczego w 1989 roku.

Wojciech Rotarski, historyk z częstochowskiego IPN, wygłosił wykład „Kampania wyborcza 1989 w województwie częstochowskim w oczach Służby Bezpieczeństwa”, w którym przedstawił okoliczności utworzenia Regionalnego Komitetu Obywatelskiego „Solidarności” w Częstochowie. Podkreślił dużą rolę ks. Mariana Dudy – animatora niezależnego życia społecznego i politycznego w naszym mieście. Przedstawił informacje zbierane przez Służbę Bezpieczeństwa w ramach spraw obiektowych „Niezależni” i „Wybory – 89”. Zauważył, że częstochowska SB miała trafne rozeznanie w nastrojach społecznych. Już w opracowaniu SB z 19 maja 1989 r. jako opinie charakterystyczne cytowano: „PZPR jest pewna zwycięstwa w wyborach i dlatego nie prowadzi żadnej agitacji w przeciwieństwie do „S”, która usilnie zabiega o głosy wyborców. Kandydaci „S” na pewno osiągną znaczną przewagę głosów nad pozostałymi kandydatami i będzie to dowodem, że ruch ten cieszy się popularnością i jest najbardziej wiarygodny w społeczeństwie”.

W programie sesji znalazły się także wystąpienia zaproszonych gości, aktywnych uczestników wydarzeń z czerwca 1989 roku, którzy podzielnili się wspomnieniami oraz oceną tamtych wydarzeń. Głos zabrali: Marek Dziubek (wtedy kandydat na posła z listy „solidarnościowej”), Aleksander Przygodziński (szef odradzającej się częstochowskiej

„Solidarności”), Anna Woźnicka-Wójcik (działaczka podziemnej „Solidarności”), Grzegorz Szczukocki (lider NZS) oraz Krzysztof Straus (szef komitetu obywatelskiego w Pajęczynie).

„Warto było” – powiedział na zakończenie Marek Dziubek, który, podobnie jak Grzegorz Szczukocki, wyraził uznanie dla IPN za badanie i popularyzowanie najnowszej historii naszego miasta.